

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

**ՀԱՄԱՐԸ ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է ՀՀ ԳԱԱ «ԼՐԱԲԵՐ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ»
ՀԱՆՐԵՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ 75-ԱՄՅԱԿԻՆ**

Ողջույնի խոսքեր հանդեսի հոբելյանի առթիվ.....3
Զաքարյան Ա.Հ.–Հայրենական հնագույն հայագիտական հանդես.....8

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Խաչատրյան Կ.Հ.–Հայաստանի գիտության ներդրումը ԽՍՀՄ
նազմապաշտպանական և տիեզերական արդյունաբերության ոլորտում
(1970-1980-ական թթ.).....10
Ղարազյոզյան Ա.Հ.–Մարդերի ռազմական կազմակերպությունը
հին Հայաստանում.....28
Հակոբյան Ա.Մ.–Ընտրական գործընթացները ՀԽՍՀ-ում 1920-ական թթ.....37
Հարությունյան Ա.Է.– «Պարոնտեր» կոչումը Վաղարշապատի
ուշմիջնադարյան տապանագրերում.....50
Սուքիասյան Հ.Կ.– Մամուլի պետական վերահսկողությունը
և գրաքննությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (1918-1920 թթ.).....63
Նավասարդյան Ա.Գ.– Փոքր պետությունների զենեգիսը և
դրանց սահմանման տարբերակները.....78
Շահնագարյան Ա.Ի.–Զաքարյան Հայաստանի իրավական կարգավիճակի
հարցը հայ և վրաց պատմագիտության մեջ.....84
Դումիկյան Ա.Վ.–Կոմունիզմի դրամներում հայկական թագի մեկնություն-
ների հարցը ֆրանսիական պատմագրության մեջ.....103
Ավետիսյան Ս.Ռ.–Հայաստանի Կարմիր խաչի ընկերության
կազմավորումը և մարդասիրական գործունեությունը.....112
Ղամբարյան Ա.Վ.–Իրավիճակը Հայաստանում՝ ըստ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի
օգնական Վ. Ֆիլիպսի տեղեկությունների(1919 թ. սեպտեմբեր).....120
Նուրբեկյան Լ.Զ.–Արդիականացման չինական մոդելը տնտեսական և
քաղաքական զարգացման համատեքստում.....128
Նահապետյան Ռ.Ա.–Հերոդոտոսի «Պատմություն ինը գրքից» աշխատույթ-
յունը՝ հայ ազգագրության անտիկ դարաշրջանի սկզբնաղբյուր.....134

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Սուվարյան Յու. Մ., Սարգսյան Վ.Ա.– ՀՀ ՀՆԱ ծավալի և աճի տեմպի
վրա գիտության ու կրթության ազդեցության գնահատումը.....146

ՓԻԼԻՍՈՓՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

Վարտանովա Ժ.Ա.– Մշակույթ և քաղաքակրթություն.....160

ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱ

- Մելքումյան Յու.Գ.** – ՀՀ բուհերում հաշմանդամություն ունեցող ուսանողների ներառման մեթոդական առաջարկություններ.....168
Հակոբյան Գ. Լ. – Միջինասիայի սոցիալ-ժողովրդագրական ներուժը ՀՀ-ում.....181

ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Առաքելյան Կ.Լ.** – «Ազդակ գրականը» արդի մարտահրավերների խաչմերուկում...191
Հարությունյան Լ. Ա. – Տնտեսական իրադարձություն ցուցանշող լեզվամիավորների իմաստաբանական վերլուծություն.....198

ՄՇԱԿՈՒՅԹ ԵՎ ԱՐՎԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

- Խզմալյան Ա. Է.** – «Մարմնի վերադարձը» և ապամարդկայնացումը թատրոնում...205
Բեքարյան Ա. Ա. – Մոնրեալի «Արմենյան» թատերախմբի գործունեությունը (1981-1985).....213
Տիգրանյան Մ. Ա. – «Աղվես» տոտեմի հնագույն արմատների դրսևորումը հայոց հարսանեկան ծեսում.....229

ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Ավետիսյան Ա. Ռ.** – Հայաստանի համացանցային ՁԼՄ-ի կազմավորման և զարգացման շրջափուլերը.....242
Անաստասյան Ա. Ա. – Արժեքների ներկայացում և վերարտադրություն եթերից.....249

ԳՐԱԽՈՍԱԿԱՆԵՐ

- Խառատյան Ա. Ա.** – Անուշավան Զաքարյան, Մերգեյ Գորոդեցկին Արևմտյան Հայաստանում և Անդրկովկասում (1916-1921 թթ.).....255
Ասատրյան Ա. Գ. – Մերի Կիրակոսյան, Փանոս Թերլեմեզյանի կյանքը և ստեղծագործությունը.....261

ՄԵՐ ՀՈԲԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

- Մինասյան Է. Գ., Հարությունյան Հ. Ժ.** – Ակադեմիկոս Գագիկ Խորենի Մարգարյանի ծննդյան 90-ամյակին.....263
Աղասյան Ա. Վ. – Վաստակաշատ գործիչն ու փիլիսոփան (Գրիգոր Ասատրյանի ծննդյան 80-ամյակի առթիվ).....270

ԳԻՏԱԿԱՆ ԼՐԱՏՈՒ

- Կիրակոսյան Մ. Ա.** – Լիլիթ Արտեմյանի մենահամերգը Հայոց ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցին.....274

СОДЕРЖАНИЕ
НОМЕР ПОСВЯЩАЕТСЯ 75-ЛЕТИЮ СО ДНЯ ИЗДАНИЯ ЖУРНАЛА "ВЕСТНИК
ОБЩЕСТВЕННЫХ НАУК" НАН РА

Слова приветствия к юбилею журнала.....	3
Закарян А.А. – <i>Старейший отечественный арменоведческий журнал.....</i>	8

ИСТОРИЯ И ПОЛИТОЛОГИЯ

Хачатрян К.Г. – <i>Вклад армянской науки в сферу военно-оборонной и космической промышленности СССР (1970-1980-ые гг.).....</i>	10
Карагезян А.А. – <i>Военная организация мардов в древней Армении.....</i>	28
Акопян А.М. – <i>Избирательные процессы в Советской Армении в 1920-ых гг.</i>	37
Арутюнян А.Э. – <i>Титул "паронтер" в позднесредневековых эпитафиях Вагаршапата.....</i>	50
Сукиасян А.К. – <i>Государственный контроль и цензура в сфере периодики в Республике Армения (1918-1920 гг.).....</i>	63
Навасардян А.Г. – <i>Генезис малых государств и варианты их определения.....</i>	78
Шахназарян А.И. – <i>Вопрос правового статуса Захаридской Армении в армянской и грузинской историографии.....</i>	84
Думикян А.В. – <i>Вопрос интерпретации армянской тиары на коммагенских монетах во французской историографии.....</i>	103
Аветисян С.Р. – <i>Формирование общества Красного Креста Армении и его гуманитарная деятельность.....</i>	112
Гамбарян А. В. – <i>Ситуация в Армении по данным помощника госсекретаря США Вильяма Филлипа (сентябрь 1919 г.).....</i>	120
Нурбекян Л.З. – <i>Китайская модель модернизации в контексте экономического и политического развития.....</i>	128
Наапетян Р.А. – <i>«История в девяти книгах» Геродота как первоисточник армянской этнографии античной эпохи... ..</i>	134

ЭКОНОМИКА

Суварян Ю.М., Саркисян В.А. – <i>Оценка влияния науки и образования на объем и темпы роста ВВП в РА.....</i>	146
--	-----

ФИЛОСОФИЯ И ПРАВО

Вартанова Ж.А. – <i>Культура и цивилизация.....</i>	160
---	-----

СОЦИОЛОГИЯ

- Мелкумян Ю.Г.** – *Методические рекомендации по инклюзии студентов с инвалидностью в вузах РА*.....168
- Акопян Г.Л.** – *Социально-демографический потенциал сирийских армян в РА*.....181

ФИЛОЛОГИЯ

- Аракелян К.Л.** – *“Аздак гракан” на перекрестках современных вызовов*.....191
- Арутюнян Л.А.** – *Семантический анализ лексических единиц, номинирующих экономические реалии*.....198

КУЛЬТУРА И ИСКУССТВОВЕДЕНИЕ

- Хзмалян А.Э.** – *“Возвращение тела” и дегуманизация в театре*.....205
- Бекарян А.А.** – *Деятельность монреальской театральной группы “Армянян” (1981-1985)*.....213
- Тигранян М.А.** – *Отражение древнейших корней тотема “лисы” в армянском свадебном обряде*.....229

ЖУРНАЛИСТИКА

- Аветисян А.Р.** – *Этапы формирования и развития интернет-СМИ Армении*.....242
- Анастасян А.А.** – *Презентация и воспроизводство ценностей посредством телевидения*.....249

РЕЦЕНЗИИ

- Харатян А.А.** – *Анушаван Закарян. Сергей Городецкий в Западной Армении и в Закавказье (1916-1921 гг.)*.....255
- Асатрян А.Г.** – *Мери Киракосян. Жизнь и творчество Фаноса Терлемезяна*.....261

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

- Минасян Э.Г., Арутюнян А.Ж.** – *К 90-летию со дня рождения академика Гагика Хореновича Саркисяна*.....263
- Агасян А. В.** – *Заслуженный деятель и философ (к 80-летию со дня рождения Григора Асатрянна)*.....270

НАУЧНАЯ ХРОНИКА

- Киракосян М.А.** – *Сольный концерт Лилит Артемян, посвященный 100-летию геноцида армян*.....274

CONTENTS
**THE ISSUE IS DEDICATED TO THE 75TH ANNIVERSARY OF THE PUBLICATION OF
THE JOURNAL "BULLETIN OF SOCIAL SCIENCES" OF NAS RA**

CONGRATULATORY MESSAGES ON THE ANNIVERSARY OF JOURNAL.....	3
A. Zakaryan–<i>The Oldest Native Armenological Journal</i>.....	8

HISTORY AND POLITICAL SCIENCE

K. Khachatryan–<i>The Contribution of Armenian Science to the Military-defence and Space Industry of the USSR(1970-1980-ies)</i>.....	10
A. Gharagozyan–<i>Military Organization of Mards in Ancient Armenia</i>.....	28
A. Hakobyan–<i>The Electoral Processes in the Soviet Armenia in the 1920-s</i>.....	37
A. Harutyunyan–<i>The Title of "Paronter" in the Late Medieval Epitaphs of Vagharshapat</i>.....	50
H. Sukiasyan–<i>State Control and Censorship of the Press in the Republic of Armenia (1918-1920)</i>.....	63
A. Navasardyan–<i>The Genesis of Small Countries and the Versions of their Determination</i>.....	78
A. Shahnazaryan–<i>Zakarian Armenias Legal Status Issue in Armenian and Georgian Historiography</i>.....	84
A. Dumikyan–<i>The Question of Interpretations of the Armenian Tiara on Commagene Coins in French Historiography</i>.....	103
S. Avetisyan–<i>The Formation of the Armenian Red Cross Society and its Humanitarian Activity</i>.....	112
A. Ghambaryan–<i>The Situation in Armenia on the Statement of William Phillips, the Assistant Secretary of State of the USA (September, 1919)</i>.....	120
L. Nurbekyan–<i>The Chinese Model of Modernization in the Context of Economic and Political Development</i>.....	128
R. Nahapetyan–<i>"History in Nine Books" by Herodotus as the Source of Armenian Ethnography of Antiquity</i>.....	134

ECONOMICS

Yu. Suvaryan, V. Sargsyan–<i>Impact Assessment of Education and Science on the Volume and Growth Rate of Gross Domestic Product in Armenia</i>.....	146
--	------------

PHILOSOPHY AND LAW

Zh. Vartanova–<i>Culture and Civilization</i>.....	160
---	------------

SOCIOLOGY

- Yu. Melkumyan**–*Methodic Recommendations on Inclusion of Students with Disabilities in the Universities of the RA*.....168
G. Hakobyan–*The Social-demographic Potential of Syrian Armenians in the RA*...181

PHILOLOGY

- K. Arakelyan**–*"Azdak grakan" in the Crossroads of the Modern Challenges*.....191
L. Harutyunyan–*Semantic Analysis of Lexical Units Denoting Economic Events*..198

CULTURE AND ART HISTORY

- A. Khzmalyan**–*"Return of the Body" and Dehumanization in Theatre*.....205
A. Bekaryan–*The Activity of the Theatre Company "Armenian" in Montreal (1981-1985)*.....213
M. Tigranyan–*The Reflection of Ancient Roots of "fox" Totem in Armenian Wedding Ceremony*.....229

JOURNALISM

- A. Avetisyan**–*Stages of Formation and Development of the Internet-media in Armenia*.....242
A. Anastasyan–*Presentation and Reproduction of Values Through Television*.249

LITERARY REVIEWS

- A. Kharatyan**–*Anushavan Zakaryan, Sergei Gorodetsky in Western Armenia and South Caucasus (1916-1921)*.....255
A. Asatryan–*Mery Kirakosyan, The Life and Oeuvre of Panos Terlemezyan*.....261

OUR JUBILEES

- E. Minasyan, H. Harutyunyan**–*On the 90th Anniversary of Birth of the Academician Gagik Sargsyan*.....263
A. Aghasyan–*The Distinguished Figure and Philosopher (on the 80th Anniversary of Birth of Grigor Asatryan)*.....270

SCIENTIFIC CHRONOLOGY

- M. Kirakosyan**–*Solo Concert of Lilit Artemyan, Dedicated to the Centennial of the Armenian Genocide*.....274